

MODEL PARTNERSTWA PUBLICZNO-SPOŁECZNEGO

Willa Decjusza to laboratorium idei i dobrych praktyk o zasięgu europejskim, gdzie tradycja renesansowego humanizmu spotyka się z wyzwaniami współczesnego świata. Projektujemy rozwiązania na polu dyplomacji publicznej i zarządzania w kulturze, które czynią ją żywą, dostępną i reagującą na zmiany.

Nowoczesna instytucja kultury to przestrzeń współtworzona, dlatego naszą działalność opieramy na pionierskim modelu partnerstwa publiczno-społecznego. To innowacyjny i otwarty sposób zarządzania kulturą, w którym zasoby publiczne łączą się z energią i misją sektora społecznego. **Filary Willi Decjusza tworzą Gmina Miejska Kraków i Stowarzyszenie Willa Decjusza, co pozwala nam łączyć opiekę nad unikatowym zabytkiem, realizację zadań publicznych z kreatywnością sektora społecznego.** Dzięki tej synergii Willa Decjusza jest miejscem inkluzywnym, zarządzanym transparentnie i współtworzonym przez mieszkańców, partnerów oraz twórców.

Rok 2025 w Willi Decjusza to trzydziesty rok z rzędu, w którym czerpaliśmy z bogatego dziedzictwa tego miejsca, oddziaływaliśmy ogólnopolsko, ugruntowując naszą międzynarodową rozpoznawalność. Rezultatem działalności Willi Decjusza jest wzmocnienie krytycznej infrastruktury empatii – sieci powiązań między instytucjami, twórcami oraz odbiorcami kultury, odpornymi na współczesne kryzysy: wartości, zaufania i poczucia sprawczości. Widoczność w mediach i udział Willi Decjusza w międzynarodowych sieciach, panelach eksperckich, najważniejszych sektorowych konferencjach utrwała nasze miejsce – krakowskiej, polskiej instytucji – na mapie europejskiej wymiany kulturalnej i dyplomacji publicznej.

Dominika Kasprowicz
Dyrektorka Willi Decjusza

30 LAT
YEARS
1996 – 2026
VD
VILLA
DECJUS

WILLA DECJUSZA
INSTYTUCJA KULTURY MIASTA KRAKOWA

Strzelnica
na Woli
Miejsce spotkań Mieszkańców

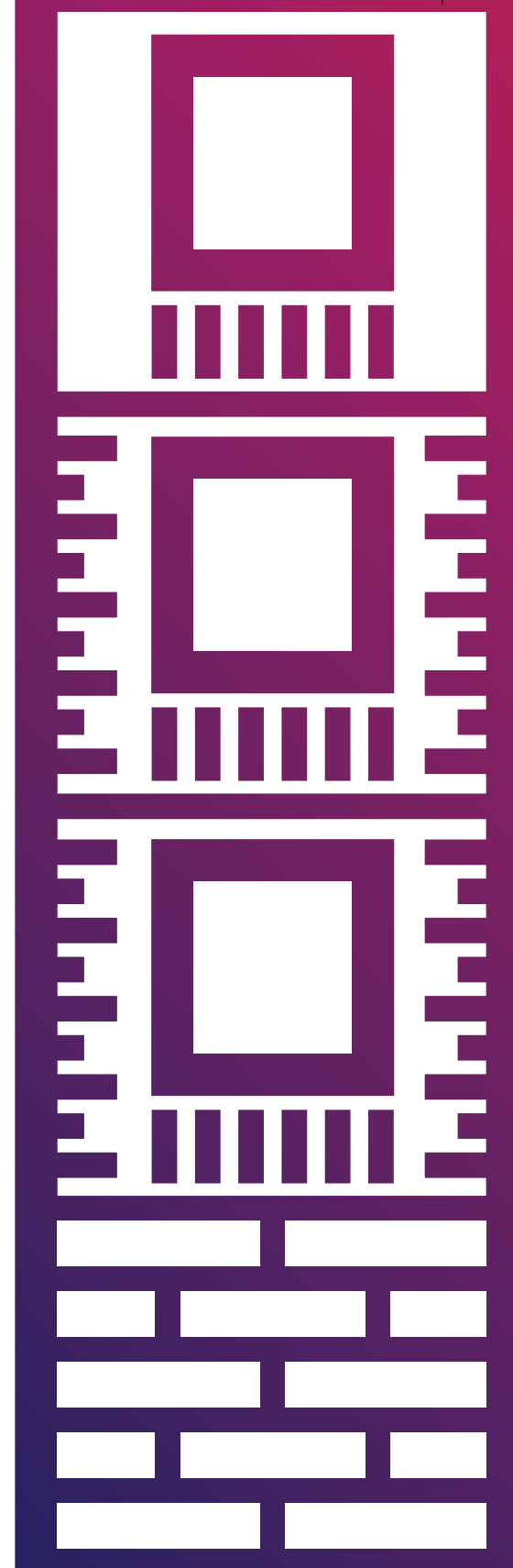

Kraków

Willa Decjusza
ul. 28 lipca 1943 17a
30-233 Kraków

willa@willadecjusza.pl

willadecjusza.pl
villa.org.pl

Willa
Decjusza
miejsce spotkań

Willa Decjusza w 2025 roku to rozpoznawalny uczestnik międzynarodowej debaty nad europejskim dziedzictwem, ważny punkt odniesienia na ogólnopolskiej mapie oraz trwały filar lokalnego ekosystemu kultury

Willa Decjusza ad. 2025 to ponad 25 programów, 500 wydarzeń, 175 instytucji partnerskich, 25 rezydentów z 13 państw, 28000 bezpośrednich odbiorców i ponad milion osób objętych oddziaływaniem komunikacyjnym są dowodem na **sukces modelu, w którym działalność kulturalna nie jest zbiorem wydarzeń, lecz procesem – osadzonym jednocześnie w miejscu, wspólnotcie i europejskim kontekście.**

Od 30 lat na rzecz Dialogu Narodów i Kultur

Willa Decjusza to miejsce, gdzie idee wolności i dialogu międzykulturowego nabierają realnego kształtu.

→ **Polska Nagroda im. Sérgio Vieira de Mello, Wysokiego Komisarza ONZ ds. Praw Człowieka** jest punktem, w którym zbiegają się najważniejsze nurty naszej misji. Od 23 lat nagradzamy liderów i organizacje z całego świata, walczących bezkompromisowo o prawa człowieka i o godność każdej osoby.

→ **Letnia Szkoła Wyszehradzka** jest flagowym polskim projektem Grupy Wyszehradzkiej, który od 2002 roku połączył ponad 900 absolwentów i ekspertów, budując niepowtarzalną i trwałą platformę podnoszenia kwalifikacji oraz współpracy regionalnej.

Kiedy próbuję syntetycznie ogarnąć różnorodność i wielokierunkowe bogactwo działań prowadzonych w Willi Decjusza, stają mi przed oczyma trzy słowa-klucze: wymiana, zaufanie i rozumienie. Wymiana – bowiem kultura wzbogaca się w dialogu, poprzez spotkania społeczności i jednostek, w twórczej wymianie. Zaufanie – jest ono niezbędne, aby wymiana była płodna, żeby otworzyć się na wartości proponowane przez partnerów. Rozumienie – bowiem dzisiejszy pełen wyzwań świat cierpi na deficyt rozumienia, który Willa stara się wypełnić, dając poczucie bezpieczeństwa i otwierając perspektywy ku przyszłości.

Henryk Woźniakowski
Przewodniczący Zarządu
Stowarzyszenia Willa Decjusza

fot. Beata Zawrzel

fot. Paweł Mazur

Willa Decjusza – Kraków, Europa, świat

Sztuka jako narzędzie porozumienia

Willa Decjusza to miejsce, w którym literatura staje się pomostem między społecznościami i narodami. W 2025 roku współtworzyliśmy polskie oraz europejskie pole literackie i artystyczne:

fot. Michał Malecki

→ **Magazyn „Radar”** – jedyne w Europie trójjęzyczne czasopismo literackie (PL/DE/UA), które udowadnia, że język kultury pokonuje granice państwowe.

→ **Rezydencje literackie** – oferujemy polskim i zagranicznym pisarzom oraz tłumaczom przestrzeń do pracy, wiedząc, że literatura wymaga czasu, uważności i swobody.

→ **Międzynarodowe Nagrody im. Karla Dedeciusa i Literacka Nagroda Wyszehradzka**

– honorujemy tych, którzy swoją twórczością budują solidarność i wzajemne zrozumienie w Europie Środkowej i poza nią.

Willa Decjusza to jedno z najbardziej niezawodnych miejsc w Europie Środkowej, które naprawdę wspiera twórców. To miejsce, które pomaga ludziom, którzy chcą tworzyć coś nowego – tworzyć bez nacisków i zakłóceń. To naprawdę bezcenne.

Ivan Štrpka
słowacki poeta, prozaik, eseista i tłumacz

Czytając antologię „Literaturę na uchodźstwie”, poznaję Państwo dziesięcioro wyjątkowych twórców i twórczyni z Angoli, Białorusi, Iraku, Kuby, Syrii czy Turcji, którzy podjęli w swoim życiu ryzyko. Są to pisarze i pisarki zmuszeni do opuszczenia swoich ojczyzn, ponieważ nie chcieli zrezygnować z wolności w tym, co myślą i piszą. Każdy i każda z nich niesie wyjątkową opowieść, w którą warto się wsłuchać. Bez wolności słowa demokracja powoli – lecz nieuchronnie – dusi się i umiera.

Helge Lunde
Dyrektor Międzynarodowej Sieci Miast Schronienia ICORN

Prawo do kultury i wolność jej twórców

Prawdziwy dialog jest możliwy w przestrzeniach, gdzie czujemy się bezpiecznie. Jako instytucja promująca prawa człowieka i wspierająca dobrostan twórców i twórczyń, **od 2011 roku jesteśmy domem, gdzie schronienie odnajdują ci, których głos jest zagrożony:**

→ **Sieci ICORN i Scholars at Risk** – programy wsparcia dla pisarzy i naukowców prześladowanych w państwach pochodzenia.

→ **Triangle for Ukrainian Artists** – w 2025 roku kontynuowaliśmy misję wspierania wolnej i demokratycznej Ukrainy, adresując działania zwłaszcza do twórców i kadr kultury.

→ **Seria Wydawnicza Willi Decjusza** – w niej m.in. „Literatura na uchodźstwie. Antologia Międzynarodowej Sieci Miast Schronienia ICORN w Polsce” (Kraków, 2025).

Międzynarodowa instytucja – lokalnie

Strzelnica na Woli, **zabytkowy obiekt ożywiony w 2025 roku, stała się miejscem, gdzie dbałość o dziedzictwo współgra z troską o dobrostan Krakowian.** Przykład „miejsca trzeciego”, w którym możliwe jest spotkanie, współpraca i rozwój osobisty uczestników, niezależnie od wieku. Tylko w 4 miesiącach 2025 roku odwiedziło nas 3240 osób współtworząc 74 inicjatywy. Zbierając unikalne relacje – od rodzinnych wspomnień po opowieści o zmieniającej się dzielnicy Zwierzyniec – rozpoczęliśmy budowę Archiwum Społecznego Woli Justowskiej: bezpiecznej przystani dla tych narracji.

fot. Paweł Mazur

Inwestujemy w przyszłość: Dukaty Decjusza i najmłodsi odbiorcy kultury

Działania Willi Decjusza adresujemy do różnych grup wiekowych. Od 15 lat Dukaty Decjusza – projekt edukacyjny kształtujący postawy obywatelskie i kompetencje jutra – gromadzi co roku setki uczniów z Krakowa i Małopolski, **aktywując krytyczne myślenie, ucząc zarządzania budżetem oraz zasad przedsiębiorczości.** Geniusz ekonomii i zarządzania, Justus Decjusz, inspiruje młode pokolenia do kreatywnego i odpowiedzialnego planowania.

Aktywni 60+ – kultura wrażliwa i dostępna

Centrum Aktywności Seniorów w Willi Decjusza (CAS) jest jednym z kilku programów lokalnych adresowanych do osób starszych. Jego wyjątkowość polega nie tylko na skali i regularności działań od 2018 roku, lecz przede wszystkim na **sposobie myślenia o seniorach – jako aktywnych uczestnikach życia kulturalnego i współtwórcach programu.** Działania kierowane przez Willę Decjusza do seniorów i senierek od początku opierają się na założeniu, że kultura stanowi jedno z podstawowych narzędzi podtrzymywania aktywności intelektualnej, społecznej i emocjonalnej osób w wieku senioralnym.

Ochrona dziedzictwa

W 2025 roku kontynuowaliśmy prace konserwatorskie i modernizacyjne, które – choć bywają mniej widowiskowe niż wielkie wydarzenia – w praktyce decydują o tym, czy zabytek będzie coraz bardziej dostępny, bezpieczny oraz odporny na kryzysy i działanie czasu. **Zabezpieczenie substancji zabytkowej Willi Decjusza jest wyrazem naszej troski o ważną część europejskiego dziedzictwa.**

Bardzo cieszę się, że dzięki ciekawym inicjatywom udało się nam na nowo poznać nie tylko samą Strzelnicę na Woli, ale również inne miejsca związane z Wolą Justowską, jak i bardziej odległe krainy i kultury. Uważam, że postawiono na dobry kierunek rozwoju tego miejsca, które ponownie tętni życiem i jest miejscem prawdziwie otwartym – na pomysły, na spotkania zarówno sąsiadów, jaki i z innymi mieszkańcami Krakowa.

Justyna
mieszkanca Woli Justowskiej,
uczestniczka wydarzeń
w Willi Decjusza i Strzelnicy na Woli